

V C
2918

h. 2

V^c
2918

Oratio

Carmine scripta in obitum

ILLVSTRISSIMI
ET POTENTISSIMI
Principis ac Dn. Dn. AVGVSTI Ducis
Saxoniae, S. R. I. Archimarschalli & cre-
andis Impp. R. Vllviri, Landgrafij
Tur. March. Mysn. & Burg-
grafij Magdeburg. &c.

HEROIS INCOMPARA-
BILIS, ET IMMORTALIS.

Pronunciata in publico congressu Acade-
miae VVitebergensis.

Subiectissimae gratitudinis ergo à

PETRO ALBINO
Niuemontio Profefs. Publ.

VVITEBERGÆ

Excudebat Matthæus VVelack.

Anno M. D. LXXXVI.

D. AVGVSTI
SANCTISSIMÆ RECORDATIONIS,
FILIO

ILLVSTRISSIMO ET PO-
TENTISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO

D. CHRISTIANO

DVCI SAXONIÆ, SACRI ROM:
IMP: ARCHIMARSCHALLO ET PRINCIPI ELECTORI,
LANDGRAFIO TVRINGIÆ, MARCHIONI MYSNIAE,
BYRGGRAFIO MAGDEBVRGENSI, &c.

DOMINO SVO CLEMENTISS.

Dedicat

Petrus Albinus Niuemontius.

O R A T I O
D E D. A V G V S T O
M A G N O I L L O S A X O N I A E
D V C E.

H A B I T A A P E T R O A L B I N O
N i u e m o n t i o .

N lachrymas ego nunc iterum & lugubria soluar
Verba gemens? nec sit modus & meta vlla doloris?
Proh luctus noua causa redit, proh maxima magnis
Funera funeribus cumulantur, crudaq; crudis
Vulnera vulneribus geminant renouata dolores?
Iam tacito propè erat sensu coitura cicatrix,
Inflicta his terris obitu pranobilis **A N N A E**,
Munia que **M A T R I S** nuper, dum fata sinebant,
Sedula pro nobis atq; in defessa gerebat.
Nunc **P A T E R** huic **P A T R I A E**, ne desit cladibus istud,
Additur ô dolor, ô fatum lugubre **Misenis**,
Tyrgetisq; **Sacisq;** simul, **fidisq;** **Nariscis**;
Imo **Teutonidum** genti, **Imperioq;** **Sacrato**.
O Dea, que magnis successibus inuida semper
Spes premis egregias, satis est satis, inuida parce,
Parce, nec humanis affer fata vltima rebus.
Sed frustra te caca Deam cœlog; locatam
Sors facimus. **D E V S** est vnus, qui cuncta gubernat,
Huic dare nos fas est vni sacra thura pceesq;
O **Numen** cœleste, mala si **Mysnia** mente,
Non animum rebus forsân moderata secundis,
Improba si voti, si turpis prodiga lingua
Te lesit, veniam indulge, irarumq; procellis
Pone modum, & fessis propius benè consule rebus.

Supplicia haurimus iam nunc sat multa gementes
Hic nocuit pecudum generi inclementia cæli:
Illic ingentes dudum fera pestis acervos
Prægravidam tumulis terra demisit in aluum,
Nec tuti à laribus petière loca auia dices,
Corripuit damnum subito lethale reuersos:
Parua Ceres alibi penus omne exhausit & arcam,
Et quamuis nostro Mauors procul abfuit orbe
Hactenus AVGVSTI cura; tamen altera gens est
Bellorum assiduo tantum non perdit a fluctu:
Scit Rhenus pater, & viridis vaga flumina Mosæ:
Scit Rhodanus, Ligerisq;, Garumna, & Sequana diues.
Nunc quoq; nescio quid metuendum est ordine fati
Nobis qui longo sub amica degimus umbra
Tempore securi, spumantis ad Albidos undas.
Nulla lucis sola est, Modo ne de sede silentium
Euocet infernas supera ad conuexa Sorores
His maius meditata malis discordia vecors:
Quam tu auerte DEVS pestem, irarumq; procellis
Pone modum, & fessis propius bene consule rebus.
Hactenus hæc. Quid enim nobis nisi vota supersunt,
Dum toties læctu dolor extimulante recurvat,
Horrorum & feruor semper nouus urit & angit?
Fas tamen & puchras laudes celebrare merentum,
Inclytæ ne virtus iusto fraudetur honore;
Quanquam ô tanto oneri nimis impar nostra ferendo est
Musa, nec ad summum splendorem Principis vllum,
Vel minimum, adijciæ monumentum posse fatendum est.
Quicquid id est, Pietas iubet, & benefacta loquuntur:
Gloria in officio est, in Musa deside crimen.
Sed non hic referam proauita insignia laudis,
Non at auita legam tot fortia facta, nec ortum

Regalems

Regalem expediam, non est labor iste d. ei.
Et prius hac, bene si memini, sudavit arena
Noster equus, restant dicendaq; plura deinceps:
Illa modo attingam, qua nobis proxima, quorum
Nondum etiam memores subire obliuia mentes.

Quo non ALBERTI penetravit Martia virtus?

Hunc primo Syrijs Pietas conspexit in oris
Calcantem attonito Christi vestigia gressu:
Qua tunc religio fuit. Inde ad Caesaris aulam
Cognati accitus, specimen non edidit unum
Virtutis. Micat ante annos Heroica virtus,

Mox sacri Imperij gestans vexilla furentes
Infregit Caroli vires ad Nussica rura.

Sublato & fatis Burgundo restitit illi,
Qui successor erat vitioso à corpore dictus,
Lilia trina gerens in priscis Carolus armis;
Maxime ne populos tibi Rex subduceret hostis

Emiliane, vetus retinet qua Belgia nomen,
Flandria testis erit, Gallos toto equore campi
Auspicijs Alberte tuis, & robore, pulsos.

Imperij tum gessit adhuc Fridericus habenas,
Et Nato dotem seruari gessit amplam
Vnius virtute viri. sed & Hunnica castra

Urbibus obsessis Albertus depulit Heros,

Qua sua Taurisci & coluerunt Pannonnes arua,
Unus homo Imperij decus asserit, asserit idem
Splendida Teutonidum placido patrimonia Regi,

Postea ter senos gessit fera bella per annos
Emiliane tuis sub sceptris, rura Brabantus

Qua & Hollandus arat, Flanderg; & Frisius acer.

Hinc DEXTRA Imperij dictus MANVS, inde ROLANDVS
Teutonidum, Asonij donatus velleris auro.

Albertus
Avas AV-
GVSTI
Electoris.

1465.

1474.

1486.
& prius
1472.

A 3

Quin

1471. *Quin etiam hunc petijt spatiosa Boemia Regem,
Sed stolidam impedijt rudis inconstantia vulgi.
Tandem Frisiacos, bellorum premia, campos*

Ob. 1500. *Casare dante tulit. Sed mors citam denegat usum.*

Georgius
parvus
AVGVSTI.

*Non minor in NATIS animus fuit. Indytus alter
Bellorum studijs prima sub flore iuuenta.*

*Nam patriae inspector vir: utis & emulus, vrbes
Belga tuas domuit, post Frisica castra secutus.*

1513. *Quin etiam ipse Thammis flammis hostilibus vsit
Post fera fata patris: Sed magnis obstitit ausis
Improbitas hominum, fors an quoque inutile fatum.*

*Ergo dein placidas Pacis conuersus ad artes,
Aurea Mysniacis ut secula reddidit oris,*

1525. *En subito in Furias miserandos egit agrestes
Seditio, certam regnis minitatur ruinam:*

*Quos hic à vanis cogens desistere ceptis
Contudit ad Franci sedes, & Vipparis undas.
Nec minus imperio, quoties res poscere visa est,
Fortem operam impendit, seu magni Caesaris hostes
Ingruerent, seu bella fero cum Thrace gerenda.*

*Hic Princeps merito est nulli splendore secundus,
Si dotes reputes fortuna & cetera dona,
Vno hoc infelix, quod prolem perdidit omnem.*

Ob. 1539. *Heu nihil inuitis fas quenquam fidere diuis.*

Henricus
pater A. V.
GVSTI.

*Alter at Hesperias adolescens iuit ad oras
(Dive AVGVSTI tuus pater) & Solyma petiuit,
Templa, nec abstinuit bellis; verum inuida fata*

1498. *Obiecere bonis aduersa repagula captis.*

1500. *Captus ab hoste fuit, pedicisque innexus ahenis,
Sed virtute Patris crudeli ereptus ab hoste est.*

*Multa tulit pelago, & terris, qua tempore Pacis
Iucunde repetens, ceu priscae temporis acta,*

Ciuiibus

Ciuibus ipse suis crebrò narrare solebat.
 Huic quod saluificas anida capit aure loquelas
 Mysnia, se gratis animis debere fatetur.
 Viuit ad huc, viuetq; olim dum stabit hic orbis,
 Fama recens merita laudis, quam maximus ille
 MAVRICIVS sibi Pellea virtute parauit.
 Ille truces domuit Turcas in Pannonis aruis,
 Tunc metuere Getas, Thracesq; & Caucasus ingens,
 Blaccorumq; Alpes gelida atq; Deagrius Hamus,
 Ore vel inuito Iouius te maxime ductor
 Laudat, ut egregia tum fermè ex omnibus vnus
 Excellens virtute decus Germanidos ora
 Tutatus fueris, toties inuectus in hostes.
 Tunc idem deiectus equo, & circumdatus armis
 Fortiter euasit, praesens vitando periculum.
 Hoc opus hic labor est, nec ubilibet obuia virtus.
 Atq; haec bella quidem forti bis Marte peracta,
 Non pro limite agri, sed religione fideq;
 Non libitu suscepta vago, sed amore Tonantis.
 Inde bis in Gallos pro Cesare Martia duxit
 Agmina, victor ouans insigni laude potitus
 Quà tibi Victorine sacris stant atria tectis.
 Terribilis tunc Marte simul fuit hostibus, idem
 (Tantus splendor erat) decus ob virtutis amatus.
 Ille Lycaonia pacem quoq; reddidit Oira,
 Arbitrioq; suo lites, atq; arma diremit.
 Ille etiam patrijs externos finibus hostes
 Auertit Caroli victricia signa secutus
 Iudicioq; suo non est deceptus: iniquo,
 Quod si non faciat, sit patria prada voloni,
 Oppida qui cingat flammis agrosq; rapinis
 Hauriat, & caros infestet caede penates,

1539.

Obiit

1541.

Mauricius

Electoꝝ tra-

ter AV-

GVSTL

1542.

iterum

1552.

1544.

1545.

1547.

Nec

Nec teneris linguat precordia casta puellis,
Nec parcat natis pendentibus ubere matrum.
1550. Illi Parthenopes obfessa fœdera Pacis
& sequenti, Obtulit vrbs, Ducis ingenium mirata fidemq.,
Ille etiam est ausus Carolo concurrere Quinto,
Quem penes Ausonij fuerant moderamina regni,
Hesperiaq; simul, nec non Germanidos ora,
Et quicquid nouus orbis habet sub sole cadenti.
Tantus amor Fidei, propè quam nutare videbat,
Tantus amor Patria, propè quam fera vincla premebant,
Aurea libertas ergo hoc est vindice nobis
Reddita, & antiquum decus hoc sub praside mansit.
Sis famulus quem degenerem natura creauit,
Libera colla iugo gerere, & dare gentibus orbis
Iura, rebellantum duris premere ora lupatis.
Parcere subiectis, hæ sunt audacibus artes
Germanis; pereat qui vincla infamia nectit
Ingenuis, vinclisq; gemat crepitantibus ipse.
Tantum equidem facinus (quantum nec Martius ausus
Hannibal) instaurans reuerenda fœdera Pacis,
Legibus hanc sepsit certis, aliosq; decenti
Compulit officio fungi, & se lege tenere.
Scissum tunc animis studium in diuersa, reductum est
Rursus in antiquam virtutem animosq; viriles.
Scilicet hoc virtutis opus, qua maxima queq;
Perficit, & studio pauca intentata relinquit,
Maximus illo Heros ceu semper voce ferebat:
CVNCTA PROFVND A LICET SE FLVMINA POSSE VADARE
DANTO DEO EVENTVS, ATQVE ASPIRANTE LABORI.
Multa huic cum magnis communia Regibus orbis,
Si rectè attendas animum, pendasq;, fuerunt:
Auditum est ingens tonitru, quo percita mater

Edidit

Edidit infantem citius sub luminis auras,
Natalesq; Ducis decorati hoc omine, signant,
Impetus excellens fuerit quam mentis in ipso.

Nescio quas sortes huic prodidit Itala tellus
Codice ab Andini vatis, velut ante notarat
Induperatorem, cui dat vagus Adria nomen.

Vt tua de statua facies Diterice reuulsa est,
Qua Nea structa polis Latio stat splendida campo:
Sic quoq; Mauricij caput a ceruice recisum est
Turb. ne ventorum, qua fert vrbs nomen ab Arcto.

Clytus Alexandrum protexit, equesq; Ribessus
Mauricium, vitæ dum prodigus arma laceffit
Turcica, nec simili numero nec viribus æquis.

Quid multa? Hic Macedum ductorem fortibus ausis
Æquasset, si non iustis velocius annis
Mors rapiens dignum meliori in sede locasset.
Ingrato Heroas tales cœlum inuidet orbi.

Tandem hic ut rabidas prædantium auerteret iras
(Alberto grassante) suis, patriæq; saluti
Consuleret, iustam Princeps commotus ad iram,
Occurrens hosti, victum dare terga cœgit.
Sed magni stetit hac illi victoria, magni.
Nam sic pro patria dum pugnat maximus Heros
Proq; focis, mortem pulchra pro laude paciscens
Occumbit, superasq; euadit Victor ad arces,
Lustra sui ut septem nondum transfegerat æui.

Teutonia heu puncto, & seclî decus, occidit vno,
Occidit ille Asiae terror victorq; Getarum:
Tempore queng; vno magni timuere Monarchæ:
Et qui par fuerat summis dum secla steterunt,
Si atatem spectes, animung; & facta, Monarchis.

Huius erat frater, quem raptum morte dolemus,

B

Maxi

1542.

Vide Pro-
cop. &
Sic id.

AVGVSTVS Dux
Sax Elect.
Henrici F.
Alb. N.

Maximus AVGVSTVS. Par aspice nobile fratrum,
Praclarum ò decus, hos patre uno, & matre creatos
Heroës, hominumq; hæc lumina nata saluti,

Cedite Tindaride gemini, cum castore Pollux,
Cedite, laudarunt vos immortalia vatum
Hactenus, atq; alto fixerunt carmina, cælo.

Hic vobis palma eripitur: Par nobile fratrum
Saxonidum obscurat vestrarum nomina laudum.
Nunc nunc tempus adest, cum celsa ambobus Olympi
Sede locum dabitur, vestras nec iam amplius inter
Clara polo micuisse faces mirabimur astra.

At tua quo dignè referam præconia verso
Diue recepte polo. Tua terris didit a fama
Exigua haud capitur, metis contracta, papyro.
Audiant ergo polus, mare, terra, & quicquid ubiq; est,
Audiant hæc si quis Thulen colit, audiant Indus,
Audiant Ethiopum tellus & Floridus orbis:

1526. Die
31 Iulij
mane post
M 5. m. 38.

Nascitur AVGVSTVS gelidæ propè flumina Muldæ,
Quà stat in ariferis opulenta Friberga Sudetis,
Tempore quo procerum Rex Ferdinandus habebat
Concilium, hic ubi prisca iacent contermina Rheno
Mœnta, qua Nemetes olim incoluisse feruntur,
Cæsareasq; fouens vetus vrbs aliquando cohortes
Nomen ob id Craiura tulit: illo & Pannonæ anno
Occubuere, fuga subitis terroribus acti,
Quà tot nuda tegit campus Mogacius ossa,
Et Rex limoso periit Ludouicus in amne.
Dicite Pierides (nam vobis lapsa sub undas
Ortaq; nosse datum est) leto quæ sidera cælo
Splenduerint, superas tunc cum productus in auras
AVGVSTVS, patrijs nova fulsit stella sub oris.
Flava pruinosa aurora fugauerat umbras,

Phœbus

Phæbus & Hesperijs remeabat letus ab undis,
 Cum tulit ac partu feliciter edidit illum
 Mater, ab antiquo Venedorum stemmate creta,
 Fortunata dies, que sic voluentibus astris
 Ultima præcurris Quintileis ante Calendas,
 Hanc tibi læticiam tellus opulenta metallo
 Debit, eximij felix modo Principis ortu,
 Fallor? an Augustum circa vltima secula reddi
 Astra, noui in cunas pueri officiosa, monebant:
 Astifer incedens Leo anhelos ante iugales
 Dux erat ætherie primo sub limine turba,
 Regia corda ferens, generosi & pectoris instar,
 Inde subibat ouans niueorum agitator equorum
 Delius, ingressum præbens felicibus astris,
 Sancta sequebatur, qua spicæ munera gestat,
 Virgo, regitq; manu trutinantes pondere lances,
 Post hanc dirum animal, violento cuius abictu
 Occidit aurato gladii aspiciendus Orion,
 (At iam bellua trux caudam contraxerat uncam)
 Phylliridesq; senex iaculis armatus & arcu
 Ibat, & Egoceram sexta de sede vocabat,
 Dilectusq; Ioui puer vda præditus urna
 Orbe sub occiduo stabat, piscesq; gemellos
 Flumine fundebat. Sequitur quem portitor Helles,
 Cuius flaua retro conuersus terga premebat
 Falctenens, Latia latuit: qui Diuus in ora
 Aurea sed nitidi lustrabat cornua Tauri
 Cynthia, qua medijs stant ardua culmina cæli,
 Et secum comitem te Prænestina traherat,
 Vota libens hominum, Dea, que successibus implet,
 Tyndaride at iuuenes medium te magne tenebans
 Iupiter, ad Natam ducentes tramite recto.

Catharina
 Duc. ssi
 Mechelbur-
 ga mater
 AVGVSTI.

Ex schema-
 te genealogi-
 co constituto
 ceteris

munitis?
 vinctis
 vinctis
 vinctis

Non ea tunc agitabat aues intent a capistris
Mollibus, ardentis sed feruida brachia cancri
Humeſcabat aquis, Martemq; in amica vocabat
Auxilia. Ille fugit gressu per signa citato,
Ut sperat a premat Nemeai terga Leonis.

Pleiade sed Natus nitens pernicibus alis
Et bonitate pedum, prius insilit omne fausto,
Et solitas tibi Rex operas promptissimus offert,
Clauditur at duro paulo post carcere Mauors,
Pralia ne tentet socijs aut fœdera rumpat.

Sic vaga per cœlum Dijs astra volentibus ibant,
Munera qua vitæ tulit Heros, luce sub illa.

Protinus at Iuno infantem suscepit in ulnis,
Et, meus, inquit eris, & cari coniugis, orbem
Qui regit: assensit lauru sacra & egide Pallas,
Nec minus, & nostro gaudebis munere, dixit:
Tempus utrunq; scies, & quo prudentia laudi est
Ciuitica, & armatas quo poscunt praelia dextras.

Vaticinium
Vranie ex
schemate
natalicio.

Astitit Vranie, & cœli scrutata volumen
Quod tenet aternas fatorum, & tempora, Leges,
Sic ait, euoluens pæro impendentia fata:

Euge puer, generose puer, felicibus astris
Edite, producent tibi mollia stamine fusa
Lanifica, & vitæ non pensa breuissima. Parca,
Namq; colorati duo Maxima Lumina cœli,
Libera ab infestis radiorum, & tuta, figuris
In domibus proprijs aliq; in sede gubernant
Cetera; cardinibus summoq; in honore locata:
Imperioq; premunt stellarum dira malaram
Corpora, in ancipiti nutat quarum utraq; casu:
Falcatusq; senex sua fert vestigia retrò:
Ut vires capto sibi lassus uterq; queratur.

Frangis

Frangier & Mauors & Cœli filius audax.
 Prælia Mars equidem tentat, turpiq; veneno,
 (Quando aliter nequeat, nec vis modo profit aperta,)
 Et lingua petulante, dolisq; astuq; nefando
 Damna cicre cupit: Verum obstant fortia fata.
 Omnia consilio vinctes & robore mentis
 Præsidioq; DEVM & fida munimine turba.
 Quamuis inijciet curas tibi sæpe molestas
 Lubrica sors, cupietq; status pervertere opimos,
 Nil nocitura adeo tamen est, celebrabere victor.
 Quin tua prædamnis, venient quæcumq;, valebunt
 Ardua fata, Deumq; fauor, quem sidera spondent.
 Namq; etiam hoc magnum & memorabile prædico, cuncta
 Quod stelle errantes sublimi in parte feruntur,
 Quo tu celsæ puer momento es natus in orbem.
 Fortia pro patria metuent te bella gerentem
 Francigenæ, & priscis laudati Teutones armis,
 Deniq; virtutemq; tuam dextramq; potentem
 Agnoscet, tecumq; optabit fœdus inire,
 Quicquid in Europa est à Gadibus ad mare Sæuicum,
 Euxini à populis ponti, trans ostia Rheni.
 Orbe vel inuito maiestas nominis illa
 Ampla tui crescet, stabuntq; potentia sceptræ.
 Nec tamen inuictò laudatus pectore tantum,
 Armatusq; DEO duce Maiestate verenda:
 Sed multis alijs florebis dotibus auctus.
 Plus & eris studio Pacis, quam deditus armis,
 Vnum maior erit seruandæ curæq; ciuem,
 Mille neci ut tradas quàm bellis tristibus hostes:
 Vt Patriæ patrem tua te dictura sit atas,
 Et te sic placidi comitetur gratia vulgi,
 Genitum quondam comitata est Vespasiani?

Iusticiaq; tenax eris obseruator & equi,
Optima constituens velut alter iura Lycurgus.
Inde sacras leges & iura tueberis acer,
Non impunè nocens te quisquam ultore manebit.
Anteferes animi semper moderata procellis.
Te nec auaricies, & amor sceleratus habendi,
Fada nec ebrietas, nec trux aget ira triumpho.
Qualiaq; AVGVSTO sub Cesare secla fuerunt &
Talia secla itidem Duce te cognomine stabunt.
Augustus Caesar patria pater omne nomen
Auxit, & Ausonij fines, & climata regni;
Aurea constituit pacato secula mundo,
Ataq; clauigeri postremum limina Iani
Clausit: Et Augusto pax Electore redibit.
Inuisent iterum te preside Numina terras.
Qua scelerata hominum terris excedere vita
Compulit, Alma Fides, & filia Iusta Themisthos,
Et Pietas tuta in casu qua militat omni,
Inq; tuo ponent hæc Numina pectore sedem,
Teq; parem superis facient, cæloq; locabunt.
Te Duce florebut doctæ his regionibus artes,
Et constabit honos, constabunt premia Musis:
Ad te confugient longis è finibus omnes
Egregij arte viri, linguarum & munere culti,
In tua qui soluent doctas preconia linguas,
Extollentq; tuas ad Olympi sidera laudes,
Sic cecinit Dea gnara poli & gratata recessit.
In dolis ergo bona postquam bona signa dederunt
Ingenij velox acies, & ad omnia promptus
Ardor, ea est animis carorum cura parentum.
Subdita, ut egregias puer assuefactus ad artes

Imbis

Imbiberet pulchros simul vno tempore mores.
Nam quamquam fortes natura teste creantur
Fortibus, excolitur tamen artibus insita virtus,
Et speculi utilitas parua est nulla arte politi.
Queritur huic vitæ custos morumq; magister
Iohannes qui se Mauortem voce ferebat;
At postquam hic sacris operam condixerat aris,
Successisse loco te nouimus optime Riui,
Attendora suis quem paruula nutrit vlnis,
Hic ubi Saxonicas ostendas Vestu ala cunas
Terra, sed ob raras animi mea patria dotes
Fouit & egregio cumulauit munere honorum,
Huic AVGVSTVS erat cura, qui pectoris omnem
Depromens artem tenerum formauit alumnum.
Sape pater nati studia vt flagrantia vidit,
Quem grauis integritas iam tunc ornare sagacis
ingenij & virtus, fragili incipiebat ab aeuo,
Iudicio haud falsus patrio, prasagia dixit
Talia: Cresce puer, fili dulcissime cresce,
Magnus eris, nec te capiet Fribergia tellus.

Iohannes
Mauortius.

Iohannes
Ruius At-
tendorien-
sis V, Cl.

Vaticinia
seu pra la-
gia patris
de filio.

Non mora eum celebrem Caesar Ferdnandus in aulam
Acciuit, quâ Praga vetus distinctaq; muris
Regales ostentat opes: Ibi strenua facta
Virtutis dederant iam tunc documenta futura.

Hunc igitur tenera cinctum lanugine malas
Allegere Patres Mersburgi ad mœnia Sala,
Ferret opem vt dubijs ob densa pericula rebus
Præsul; At in sacris pius huic comes esse iubetur,
Editus Ascanidum Veteri de stirpe Georgus.

1544
Die 14
Maij.

Sustulit

*Sustulit hic adytis simulachra antiqua Deorum,
Iussit & ut vero celebrentur Numina cultu,
Adiudit & ludos tenera educetur ut etas,
Et studia ad veterem reuocare incepit honorem,
Concilium hic etiam sacris de rebus habendum
Instituit, thalami lites quodiure dirimit.*

1548.

*Sed tandem Patria quia sic exposceret usus,
Grande resignauit munus thalamisq; pudicis
Adjiciens animum, fratriq; in parte laborum
Successit, patriamq; augusta prole beauit.*

Interea at sumptis vires ostendere in armis

1544.

*AVGVSTVS voluit, mores imitatos auitos,
Carolus Imperij qui tum sacra scepra gerebat,
Vltima Francisco intentabat praelia Regi.*

*Fidam illi cum fratre operam nauabat ad aras
Victorine tuas (cum castra tremenda stetissent*

Ad Desiderij fanum non tempore longo)

Et Dux ordinibus iam tum praefectus honestis

Irrequietum armis furialibus exiit hostem,

Et Pacis victo leges extorsit amaras

Mauricij auxilio fratris, cui peruigilibat.

Omni in sorte comes; cernens Heroica facta

Eius, & egregias belli mutabilis artes:

Et si ille hunc paucis tantum precederet annis.

Ambo sed inuictum te Carole Quinte magistrum

Seclari & graue Martis opus te discere ab vno

(Cerne quid Heroum possint exempla) volebant.

1546.

Deniq; Teutonicis fratri comes haesit in armis,

Illius haud iniusta quidem sed idonea tanto

Afflicta casu Patria tum castra secutus;

Qui partes Aquila censebat turbare in illo

Tutius esse sequi, nec eo deceptus abibat

Iudicio,

Iudicio, tristis sed belli ubi fixis adesset,
In septem numero Procerum, quæis cura legendi,
Cæsaris, à magno tandem est victore receptus:
Qui memor emeritæ virtutis, ad Hunnica rura
Et quæ Gallus arat, conspectæ, ea splendida soluit
Præmia, & hoc fidum cumalavit honore ministrum.

Max Cimbrum affini iunxit sibi federe Regem,
Christidos ora decus quo tum non maius habebat.
Illius in thalamum perducta est nobilis Anna,
Aina decus matrum, tot heros quæ protulit ora
Mysniadum: melior modo sors afflasset Olympo,
Qui mundo invidit iustis velocius annis
Tantum ostensa bona, & subito ceu turbine raptæ:
Ploraret Mysus cum Saxone cumq; Turingo,
CHRISTIANI virtus nisi pensans omnia adesset.

Postquam pro patria iustis germanus in armis
Occubuit victor, Soceri tum forte benignum
Hospitium AVGVSTVS coluit, nec parva fuissent
Damnata timenda domi, ni diuinæ gratia ab auris
Affulgens patriam Domino seruasset, herumq;
Seruasset patriæ, quæ tunc afflictæ gemebat.
Si nescis, DEVS est, procerum qui sceptræ gubernat,
Nominis Augusti grauis en veneratio gentem
Subditam in officio & tenuit simul effera castra.

Fortunata igitur regnandi exordia duxit
Prouidus, à pacis cura studioq; salubri,
Cum nullam in bello nouisset inesse salutem,
Impendit primos pietati ritè labores,
Ingenuasq; artes antiquo in honore locauit,
Præmia distribuens doctis, duo maxima firmi
Esse ratus Pietatem Artesq; columna regni,
His decus Imperij stabiliuit tempore Pacis.

1548. Die
14. Octob.

1550.

C

Inde

Inde Lycurgæis turritas Legibus vrbes,
Maestate forum & contrâ vim munijt omnem.
Quin etiam hoc auo iustissimus extitit auctor,
Ne rabula exugat clamosis litibus aurum
Nec quicquam populi, maioraq; bella relinquat,
Felices populos, ubi bella forensia cessant,
Lis vesana tacet, iuris tria verba silentur,
Nam quid opus vana consumere tempora lite?
Ius ubi tam clarum est, quod causas discutit æqua
Lance, nec in partem reprobè defleçit utraq;

1554.

Ergo ubi parta quies à belli clade, domiq;
Publica res exculta, dein cum Principe fœdus
Agnato renouat qui Ian Fridericus habebat
Nomen, is Heroum nostri ter maximus aui,
Ob tolerata diu pro religione fideq;
Tot mala, magnanimi meruit cognomina, qua non
Vlla dies memori delebit tempore, nec si
Secula fatorum versa vice lapsa recurrant.
Hunc igitur studio sibi tum deuinxit amico
AVGVSTVS, patriam soluens terrore furorum,
Causis è medio sublatis, viq; recisa
Dulibus officijs: coalescit gratia rursus
Illa vetus, fuerat prius & si qua orta simultas,
Mersa Styge obruitur, penitusq; à stirpe reuulsa est.

1555.

Non mora, defuncto tanto post principe, tanto,
Cum Natis iterat fœdus, qua sala vadosis
Alluit urbem undis: non re sed nomine dicta est
Quæ noua, & Eghardi Comitæ monumenta reseruat,
Adfuit & præscum genus à te Carole ducens
Magne, (tuis Francis qui Romæ sceptrâ parasti,)
Hessus: & Arctôæ rector mitissimus aule,
Qui simul hac prænsi sanxerunt lege quietem.

Tempore

Tempore quo locuples Friderico Dania regnum
 Commisit, sociata testatus gaudia mente
 AVGVSTVS, pelagiq; minas contempsit & auras
 Horrifici Boreæ, nauemq; ingressus amata
 Cum pare, in egregij solennem affinis honorem
 Danica regna adijt magna comitante caterua:
 Septingenta equitum capita illa fuisse putantur,
 In quibus Heroës generosa stirpe creati,
 Swartzburgaq; domus, & quæ tenet Albidos arcem
 Barbiacam, nec non de ferri nomine dicta.
 Quantus honos habitus tibi, quanto, AVGVSTE, fauore
 Exceptus, studijs quibus & tibi Dania passim
 Indulgens grata testata sit hospita mentis
 Officia, hæc alij cecinerunt omnia vates.

1559.

Non mihi nunc etiam CHRISTIANE indiçte manebis 1560.
 (Nam vellit memorem mihi sexagesimus aurem
 Annus & admonuit) qui tempore natus in isto
 Ad spes crexiti Mysorum corda recentes,
 Vnica de sexu proles meliore parentum
 Mansura, & regni tam nobilis vnicus hæres,
 Pertentasse putes quæ quantaq; gaudia patrem?
 Tum, quando veteres Iouis alto ex limine Parca
 Accurrere citæ, & paruo crebra oscula nato
 Figentes, niueq; trahentes velleræ fuso,
 Fatidico tales fuderunt pectore voces:
 O fausto nimium cælo diuisq; benignis
 Nate puer, cresce, & dulces solare parentes,
 Tuq; boni genitor pueri, & tu regia mater,
 Eatorum gaudete noua virtute, nouaq;
 Sorte domus vestra, quæ sese in nub. la cæli
 Tollit, vt aprius surgit flos pulcher in horto,
 Nec se quisquam illi formoso conferet ore

Vaticinium
 Parcarum
 de nato
 CHRISTIANO.

C 2

Idole

Indole nec pulchra, quae doctas imbibet artes,
Mente nec Heroa, si quando in turbine belli
(Iuppiter hoc tu magne vetes) concurrere ferro
Forte sit, hoste fero pacem turbante necessum,
Pace sed hoc nemo melior sese efferet orbe,
Si bona fata dabunt, patrias nam versus ad artes
Et superum & populi contentus amore quiescet.
Procedetq; sub hoc seclis melioribus atas,
Felicesq; anni & Saturnia regna manebunt,
Ceu sub patre vigent magno nunc aurea secla,
Et pax alma colit terras, Astraq; virgo,
Immersumq; gemit Stygio scelus omne barathro.
Felices qui tam lato nascentur in auro.
Tu vero ante alias superis gratissima tellus
Mysenica, quam tali & tanto dignantur alumno,
Tu nitidas posthac fruges, arbusq; leta
Sponte tua, nullog; hominum cogente labore
Produces, humiles sudabunt mella genista,
Incultiq; ferent candentia lilia vepres,
Quin etiam veterum qua stat gelida ora Sudetum,
Efflorere nouis cernes iuga feta metallis,
Formicaq; hilares, quarum labor improbus imis
Personat, & superum tot munera praedicat, antris,
Aeris, & argenti micas aurig; cauat is
Lintribus educent nitidas sub luminis auras,
Et terra inuenient totos sub viscere montes
Vel nitidas puro aere, rubraue arugine tinctas,
Et diuersa fluent specie variante metalla,
Sicut Amalthae de pleno copia cornu
Seu fodient montes, seu depressas conualles,
Omnibus argentum constabitur, omnibus aurum,
Omnibus aq; locis, Etiam sub cespite summo.

Sape

Sape sine ingenti nitet aurea massa labore.
Finierant Parca, tum Iupiter aethere ab alto
Intonuit laeum & caeli de parte serena,
Perspicuus multo fulgor cum lumine falsit.

Rursus ad herbosi coierunt flumina Sala
Teutonidum Proceres magnis de rebus agentes:
Publica consilijs queis tum res aucta quibusq;
AVGVSTI studijs, multorum scripta loquuntur.
Huic sanè quod floret ad huc Ecclesia Christi,
Quod non interea est inimica perdit a fraude,
Debet, & ex illo, stabilem fert tempore pacem,
Hostium ab insulto immerito defensa, vagisq;
Vocibus hanc quibus ausa fera allatrare canum vis.

1561.

Concilium ad Mogani vada cerula, Francidos urbis
Mœnia qua surgunt tot mercibus apta parandis,
Arbiter Imperij Fernandus habebat, & omnes,
Caesaris Ausonidum quibus est data cura legendi,
Ad sacra felici pertraxerat omine vota.

1562.

Non alio plures coierunt tempore Reges
Teutonidum, tanta est nec magnificentia visa
Per sex lustra quibus Fernandi sceptrum vigeant.
Ergo etiam AVGVSTIum splendor, & ardua virtus
Enituit: Nam iudicio te Maxime multum
Emiliane suo iuuit, tibi candidus auctor
Imperij, quem cum reliqui sunt voce secuti
Optima suadentem, teq; alta in sede locantem,
Hinc consensus erat, quo te suffragia lectum
Publica sublimi solio posuere potentem.
Namq; tua Augustus nôrat dona, optima dona
Natura, ingenij, sapientis pectoris, oris
Suaviloqui, herôa mentis, quis cetera dicat?

Post ad Pannonia validis tendebat in armis

1565.

Mixis

C 3

Maximilianus agros, properabat & inclitus Heros,
Christicolū pauidis Turcos auertere ab oris,
Cum penitus toto pugnatum est corpore regni,
Hic ne Thesao qua parte deesset amico,
Ne totam Imperij qua neglexisse salutem
Parte videretur, validis plus mille caballis
Imposuit iuuenes bellig, viq, peritos,
Thracia & Vngaricis propellere finibus arua
Iussit: At his iuncta est e lecta pulchra volonum
Nobilitate manus, media qua parte priorem
Aequavit numerum: cuius laudata fuerunt
Officia in summum virtusq, piissima Regem.

1566.

Congressum Imperij post bella grauesq, labores
Magnus ut indixit populosam Caesar ad urbem,
Qua se Vinda Lyci vitreis commiscet in undis,
Huc etiam AVGVSTVS comitatus splendidus iuit,
Consulere in medium ut posset, Regiq, petitis
Addere praesidijs animum, in praestantibus ausis:
Nam tunc in Geticas agitabat praelia gentes,
Sed cum forte loco Princeps subsisteret illo
Longius, est perfecta simul res digna relatu,
Num tunc Germanae moderator Maximus ora
Contulit AVGVSTO patrij noua iura Ducatus,
Saxonis hic ubi rura iacent, ubi terra Turingi,
Et Sorabi, Mysum quem nostro tempore dicunt,
Tunc etiam, AVGVSTI magnū & venerabile nomen
Cum foret, & dignus respectus Principe tanto,
Publica pax iterum custodem accepit ad Albis
Littora, contiguasq, oras; Procerumq, rogatu
Decretum tale est sapienti à Cesare factum:
AVGVSTVS VIDEAT, NE QUID RESPUBLICA DAMNI
VLLIVS INSIDIIS AVT VI PATIATUR AB HOSTIS.
Imperij

1567.

Imperij tandem bellum graue nomine gessit
Ad muros Gotha prisca tuos (quos condidit olim
Armipotens nostris Gothus ut consedit in oris)
Inuitus quanquam seroq; ea tractus ad arma,
Nam nil pace Duci fuit unquam dulcius, & nil
Inuisum magis; ac odia, & ciuilia bella,
Testis erit tolerata modis iniuria multis
Sapius, & tentata diu rata fadera Pacis,
Si qua consieri possent sine crimine Regni.
At postquam occursum est tacitis concursibus, & qua
O sores placida conflarant dira quietis
Consilia, in melius res est hoc praeside belli
Perducta, & disiecta fera commercia turba.
Ergo & in authores exemplum insigne statutum est,
Et restincta cito ruituri incendia belli,
Iniusti & tota passim in ditioe latrones,
Saxoniae Procerum proauit a laude, repressi.

1568.

Ex in colloquium sacra super arte periti
(Quae tenet urbs veteri germanum nomen ab arce,
Pleissenam Sorabi quondam d. xere coloni)
Instituunt, ut collatis per mutua dictis,
Corrigerent aliquas sacrorum in munere causas,
Non ita perfectas nec ab omni parte probatas
Omnibus; ut crebro studia in diuersa recidunt
Mortales animi, Fidei de rebus iisdem
Praesertim: Sic forte hominum peccata tulerunt.
Quantus in hac causa labor extitit ardor & ingens
AVGVSTI? testes sunt scripti hac parte libelli.
Nil equidem magis optauit, quam praeripere omnem
Rixarum causam, & diras componere lites,
Omne queis laeo turbantur ouilia Christi.
Atq; ita non vno Respublica nomine debet

Multis

Multum *AVGVST* Et tua, tot curis libera, cura,
Insuper & propria ratio est habita altera terre
Officio verè patrio. Hac Schola condita ad Albim
Aucta noua stipis are nouo est, precioq; benigno:

1564. &
deinceps.

Tum quod ad Aonidum cultores attinet illos
Quèis res arcta domi est, & quos premit inuida sortè
Pauperies, et si superas euadere ad arces
Ingenio possent. Namq; his data millia multa
Annuus ut reditus, Phœbi qui castra sequuntur,
Complexu foneat placido hic in Leucoris vrbe:

1569.

Tum quoq; prospectum rationibus esse docentum
AVGVSTVS voluit; superatq; ea summa vel aequal
Omnia, quæ veterum nostro clementia ludo
Contulit. Hoc verè est regale hoc Cesare dignum.
Tanta nec vllius est, scio, munificentia Regis.
Non minus est aliud meritum: Nam nequa subinda

1571.

& sequenti. Lis orta ex varijs, non vno interprete, Legum
Sensibus offendat populorum oracula petentum
Pectora, & indubitare sacris obdisita Scita
Responsis faciat, multos lecto ordine Patres
Quos Themis erudit, collegit in vrbe Mysorum.
His data Saxonidum prægrandis cura videndi
Iuris, & ad varios, diuersa negotia, casus,
Quos referunt, decernendi; quo congrua Legum
Forma foret, fugerentq; bilingues pulpita sensus.
Ingentis meriti stabit fama, inclyta fama,
Dum vehet Albis aquas, & erunt iuga celsa Sudetum.

Cetera quis tenui comprehenderet omnia versu?
Materia vincor, nec tempus & hora volentem
Dicere plura sinunt. Multo maiora reseruo.
Scitis, vos hominum nitidissima lumina, scitis,
Quanto ardore quibusq; sacri pia munia verbi.

Amplexus

Amplexus studijs toto curauerit auro:
 Quanta Sacerdotum viduis, natisq; pararit
 Presidia: ingenij & quantum studijsq; locarit
 Discendis linguis, atq; artibus; omnibus inquam
 Artibus, hac hominum queis nescit vitæ carere:
 Usq; adeo ad viles etiam ut descenderit illas,
 Quæq; solent à plebe coli, quas fontibus haustas
 Addidit, Quin turpe sibi nescire putauit,
 Id quodcunq; cadit sub nostri lumina sensus,
 Quoq; acies hominum penetrat, penetrauerat ipse,
 Nec leuiter gustans studia imperfecta reliquit:
 Ergo etiam ingenij propria vi multa colendo
 Addidit, & veteres augendo protulit artes.
 Verè adeo verum est, quod vir doctissimus inquit,
 Quem lingua castum Latia & docta arte peritum
 Dulcis ob ingenij dotes **AVGVSTE** fouebas:
QVOCVNQVE INGENII AVT ANIMI TVLIT IMPETVS VLLVM,
NATVRAE ID FACILIS MOX EST BONITATE SECVTVS.
ASSIDVO INTENTIS QVAM SENSIBVS AVXIT AMORE.
 Quid referam? celeri quod eras certare sagitta
 Promptus, & appensam plumbo contingere metam.
 Cum validis flexos curuaret viribus arcus,
 Promeret & plenis stridentia tela pharetris,
 Non impunè illi syluis sese obtulit ales
 Vlla, nec euasit pedibus pernicious vnquam
 Ceruus in umbroso, cum torserat ærea, saltu,
 Frustula; siue expulsa cauis glans ferrea cannis
 Aëra traiceret nitroso puluere adaëta.
 Doctior haud illo quisquam, seu cominus ense
 Sine sit opus valida concurrere longius hasta;
 Sine inflectere equum, & breuibus compscere habenis,
 Seu libeat laxare, & aperto currere campo.

D

Quid

Quid memorem, namq; hoc ad laudes pertinet amplius,
Quod minimè πλολιποσθος erat, sed more parentum
Ornavit celsas passim vel condidit arces.
Nemine non minus hinc illo celebrabitur olim,
Quam, qui Nomentum & Gabios urbemq; Fidenam,
Et Collatinas posuerunt montibus arces,
Pometios, castrumq;, Inui, Bolamq;, Coramq;.
Sunt alia: At calamus praesens in tempus omittit
Omnia, dum meliora meis sint ocia Musis.

Proh sunt momento nobis erepta sub uno
Tanta bona, & serò demum illa agnoscimus, Eheu,
Postquam vi subit a factorum amissa dolemus.
Sic hominum ingenium est, quod congrua fata sequuntur.

Ergo Magne iaces Auguste, hoc tempore, mundo
Debueras solitam quo tu proferre salutem
Longius, & meritis cumulum hunc etiam addere magnis.
O sortem indignam, nobis ó inuida fata,
Ergo bonis tantum est aliquod male numen amicum,
Et bona quaeq; rapit dura inclementia Parca?
Sic hominum fatum est. At vos aduertite ciues
Attonitos animos, aduertite, fundite fletus,
Exuite hos mores, meliori assuescite vita,
Flectite voce precante DEVM: Neq; enim omine paruo
Grandibus exequijs operamur, fata supersunt
Heu mala, crudelem nobis minit antia cladem;
(Omina verte DEVS) Nam cum cecidere DEORVM;
EXEMPLA, haud cedunt felicia tempora mundo.
Ceu cum dira bonos rapuit mors ordine primo,
Fex populi manet, ut vindicta sentiat aeternum.
Sed neq; iam lachrymis, aut questu fata mouentur:
Non Parca aut nostras audit Mors surda querelas,
Et nunc ille quidem vitai perpetis vsu

Securus

Securus fruitur, suprag, hæc lubrica mundi
Gaudia, & humanos longè exaltatus honores
Ambrosio pede calcat onus grauium omne laborum:
Nos miseri interea fragili dum vescimur aura,
Versat ad hinc triste exitium mæroribus agris,
Et lachrymosa dies inopino turbine versat:
Quodq, usu venit, fors an cras mane, vel orto
Vespere, quis credat? nos hinc alia ire recens mors
Ad lamenta iubet, madidosq, resumere vultus,
Vsq, adeo nihil hæc præter suspiria vita est.

Magne Auguste vale, viue: Optime viue, valeq,
Auguste, has lachrymas imo & suspiria corde
Consecro tracta tibi, & submisso more parento.
Namq, recordor, erant etiam tibi carmina cura
Nostra, nec exiles aspernabaris auenas;
Subsidioq, pio dein Saxona gesta canentem
Regia me nuper tua munificentia fouit,
Pro quibus officijs etiam hos tibi dedico versus,
Plures fortè, sinent ubi mitia fata daturus.

Vos mecum, ô Vates, tumulum has iuxta Albidos undas
Æternum extruite, & beneolentes spargite flores,
Narcissum atq, rosas, & suaue rubentem Hyacinthum,
Purpureumq, Amaranthum, atq, auricomum Chrysanthum,
Inde umbras hedera lauroq, inducite opacas,
Nec desint casia permixtaq, cinnama amomo:
Dilexisti multum doctos AVGVSTE Poëtas,
Et tu dignus eras celebrari carmine Vatum,
Nam qui digna gerit Musis, dat premia Musis,
Cuiq, placet virtus, non odit & ille Poëtas,
Virtutis testes, quos hæc sibi iungere gaudet.

Magne AVGVSTE vale, viue, Optime viue, valeq,
AVGVSTE, hoc aui mihi quod concedet Apollo,

Hoc

Hoc te unum canet, hoc uni tibi seruiet omne:
Nes quicquam magis optarim, quam digna triumphis
Posse tuis, videorq, canens tuo maxima facta
Inferior nullo, non & Macrone disertus,
Pieridum nostro qui Dux est maximus aeo,
Interea spargent flores, & sarta Camena,
Et tumulo mesta inscribent miserabile carmen:
AVGVSTVM postquam rapuerunt inuida fata
Et Deus aethereas nouus est translatus ad arces,
Exijt è mundo Titan, & consitus atra est
Nube dies, sunt candida nigra, & dulcia amara.

D I X I.

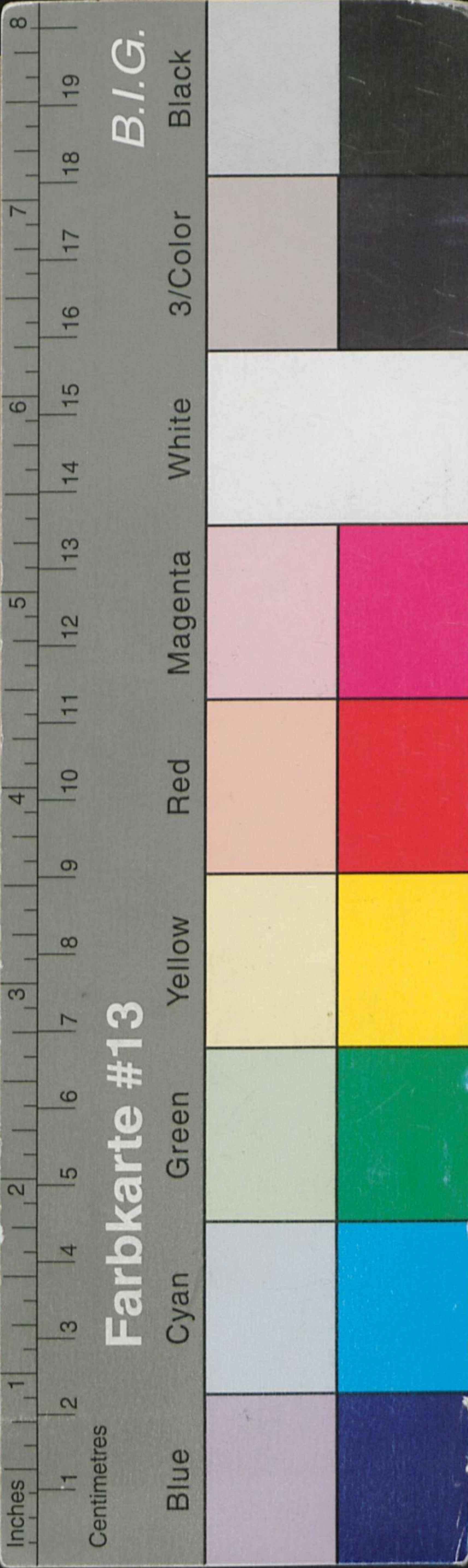
ULB Halle 3
001 371 010

h. 24, 15. CR. XXIV, 15.

V^c
2918

Oratio

Carmine scripta in obitum

ILLVSTRISSIMI
ET POTENTISSIMI
Principis ac Dn. Dn. AVGVSTI Ducis
Saxoniae, S. R. I. Archimarschalli & cre-
andis Impp. R. Vllviri, Landgrafij
Tur. March. Mysn. & Burg-
grafij Magdeburg. &c.

HEROIS INCOMPARA-
BILIS, ET IMMORTALIS.

Pronunciata in publico congressu Acade-
miae VVitebergensis.

Subiectissimae gratitudinis ergo à
PETRO ALBINO
Niuemontio Profess. Publ.

VVITEBERGÆ
Excudebat Matthæus VVelack.
Anno M. D. LXXXVI.